

Mónica de Oriol i Ada Colau

Fa un parell de setmanes la presidenta del Círculo de Empresarios, Mónica de Oriol, va fer unes declaracions molt polèmiques sobre la contractació en les quals afirmava: "Prefereixo una dona de més de 45 anys o menys de 25, perquè, si es queda embarassada, tenim un problema". Casualment, aquella mateixa setmana el programa *El convidat* de TV3 va ser protagonitzat per l'Ada Colau. Deixant al marge el debat sobre la necessitat de fer pública la vida privada de persones que tenen un paper destacat en l'àmbit sociopolític, el programa de l'Albert Om es va acostar a la vida d'una dona de quaranta anys amb un fill de tres a qui la maternitat no li ha impedit seguir treballant i militant.

El cas de l'Ada Colau és un entre totes les dones que veuen com la maternitat els coincideix amb els anys de més projecció professional, que, sovint, també són els de més voluntat d'implicar-se socialment. Dones metges, dones juristes, dones acadèmiques, dones periodistes, dones emprenedores i un llarg etcètera que es neguen a abandonar el mercat laboral pel fet de ser mares. Per a aquest perfil de dones, l'experiència de la maternitat també pot comportar nous compromisos socials, vinculats, per exemple, al món de l'educació a través de les AMPA. I, abans que elles, cal citar el cas de totes aquelles dones de classe treballadora que mai s'han plantejat l'opció de deixar de treballar en ser mares, perquè el seu horitzó només és

arribar a final de mes. La quotidianitat de tots aquests perfils de dones està caracteritzada per l'acumulació de llargues jornades laborals entre la feina, els fills i els àmbits de participació ciutadana. Molt lluny de la tan aclamada conciliació de la vida laboral i personal, el seu dia a dia implica enllaçar el món dels nens amb el món professional i, en alguns casos, amb el món de la militància. Realitats desconegudes, o pretensament obviades, per Mónica de Oriol, malgrat ser una empresària mare de sis fills. Si bé és cert que les condicions materials d'existència condicionen les estratègies diàries de les mares ocupades laboralment, en cap cas es pot considerar que les dones són el problema, tal com insinua la presidenta del Círculo de Empresarios. Les seves paraules tenen una virtut, parteixen

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

d'una premissa equivocada i recorden el pes dels imaginaris.

La virtut passa per referir-se a una realitat del mercat de treball, freqüentment negada, en la qual la maternitat representa un obstacle per a la trajectòria laboral femenina. La percepció estesa entre empresaris, gerents i caps de personal que una dona de 25-40 anys implica un risc imminent d'embaràs per a l'empresa actua com una discriminació de gènere en les contractacions i promocions, que acostumen a decantar-se a favor dels homes. Només el 55% de les dones que finalitzen el permís de maternitat s'incorporen al mercat de treball a jornada completa.

La premissa equivocada consisteix a atribuir tota la responsabilitat a les dones. Malgrat l'esforç de moltes propostes teòriques, les perso-

nes (empresaris i treballadors) no actuen com a agents racionals que de manera conscient analitzen els recursos de què disposen per assolir els fins que desitgen. Si aquestes fossin les regles de joc, no es podria explicar per què es contracta abans un home de 30 anys que una dona de la mateixa edat però amb més formació i experiència laboral, per què quasi sempre són les mares les que fan reducció de jornada encara que tinguin un salari superior al de la seva parella i pare de la criatura, o per què el cost de l'èxit laboral femení sovint suposa renunciar a la maternitat, mentre que no existeix cap correlació entre l'èxit laboral masculí i la paternitat. Només cal recordar que en l'equip de govern paritari del primer mandat de José Luis Rodríguez Zapatero, la mitjana de fills entre les ministres era de 0,6 i entre els ministres de 2,7.

Finalment, el pes de l'imaginari explica la distància entre el discurs políticament correcte de la igualtat formal i la pràctica quotidiana de la igualtat real. Les paraules de Mónica de Oriol, igual que el comentari sexista que Arias Cañete va dirigir fa uns mesos a Elena Valenciano, posen de manifest fins a quin punt persisteix la idea que les diferències biològiques entre els homes i les dones justifiquen una determinada distribució del poder i una divisió del treball en què el que és masculí està per sobre del que és femení. I com que canviar els imaginaris és difícil i lent, resulten molt interessants les propostes que entenen els hàbits quotidians com a motor de canvi. Un bon exemple és la demanda d'uns permisos iguals i intransferibles per naixement i adopció que es defensa des de la plataforma PPIINA, amb una sòlida argumentació econòmica que hauria de fer reflexionar la presidenta del Círculo de Empresarios sobre el seu pragmatisme com a empresària.

ARIANNE FABER

Només el 55% de les dones que finalitzen el permís de maternitat s'incorporen al mercat de treball a jornada completa